

ІНТЕРАКТИВНА СТИЛІСТИКА: ПЕРСПЕКТИВИ ВИНИКНЕННЯ, СТАНОВЛЕННЯ І РОЗВИТКУ

Наталія Більовська

*Львівський національний університет імені Івана Франка,
вул. Генерала Чупринки, 49, 79044, Львів, Україна
e-mail: Nataliya.Bilovska@lnu.edu.ua
<https://orcid.org/0000-0002-6902-1534>*

Стилістику можна розглядати як сферу дослідження на перетині теорії тексту, лінгвістики та журналістики. Незважаючи на те, що різні школи створюють різні підходи до стилістики, кожен стилістичний підхід включатиме у свою парадигму деякі основні чинники, як-от читач і автор. Ця стаття показує, як ці фактори взаємодіють одне з одним і, зрештою, створюють основу для появи нової в українському журналістикознавстві галузі – інтерактивної стилістики.

Ключові слова: інтерактивна стилістика; стилістика; зворотний зв'язок; стиль; інтерактивність; медіатекст.

1. Постановка проблеми.

Сучасна парадигма з характерними для неї особливостями стимулювала розвиток нових наукових напрямів у журналістикознавстві та дослідженні медійного тексту зокрема. Комплексне вивчення журналістського матеріалу передбачає аналіз лінгвістичних і позалінгвістичних засобів, пов'язаних із текстом та його інтерпретацією. До лінгвістичних факторів належать вибір та організація мовних засобів різних рівнів в їх текстовому втіленні у зв'язку із врахуванням авторського задуму. Позатекстовими факторами можна вважати мовну особистість автора і адресата, цілі і засоби комунікації, специфіку медіа і жанр.

Бурхливий розвиток медіа та медійних технологій як основи сучасного інформаційного суспільства потребує глибокого та всебічного дослідження. Вивчення медіатекстів дало поштовх для створення і подальшого розвитку низки наукових дисциплін. У зв'язку з цим постає потреба виокремлення самостійної наукової галузі – інтерактивної стилістики, яку можна вважати продовженням досягнень традиційної стилістики. У цій системі стилістичних координат медіатекст відображений як результат цілеспрямованої взаємодії, яка пов'язана з реалізацією авторської стратегії – переконання.

Мета статті – окреслити передумови виникнення та перспективи такої наукової галузі, як інтерактивна стилістика.

Актуальність дослідження зумовлює зацікавлення питанням кореляції між авторською побудовою медіатексту та його правильним трактуванням з боку читача, а структуру такої адекватної інтерпретації визначає запропонована сфера дослідження – інтерактивна стилістика.

2. Аналіз останніх досліджень та публікацій.

Вивчення інтерактивної стилістики – нова сфера наукового зацікавлення в українській науці, тому ґрунтовних наукових розвідок поки немає. За кордоном явище інтерактивної стилістики (або, як називають зарубіжні учені, «стилістики взаємодії») досліджували М. Хей, Л. Лью, міждисциплінарності стилістики присвячена праця С. Сорлін. В українському сегменті на появу такої галузі вказує А. Попович. У руслі журналістикознавства щодо аналізованої теми написана стаття Н. Непийводи; стилістичні аспекти організації діалогу автора і читача, адекватність інтерпретації медіатексту висвітлені у розвідках В. Корнєєва, М. Нетреби, В. Різуна, Н. Чепелевої.

3. Методологічна основа дослідження.

Для досягнення мети дослідження ми застосували низку типових для журналістики методів. *Емпіричний аналіз* уможливив узагальнену характеристику предмета дослідження, що дало змогу пізнати його як явище. За допомогою *узагальнення* було вивчено характерні та специфічні особливості взаємодії на рівні медіатексту автора та читача. *Системний* метод застосований для виявлення залежності кожного мовного засобу з огляду на його місце в системі тексту загалом. Загальнонаукові методи (*аналіз, синтез, індукція, дедуція*) дали змогу сформулювати висновки проведеного дослідження. Для докладного опрацювання наукової проблеми варто використати комбінацію запропонованих вище методів.

4. Виклад основного матеріалу дослідження.

Журналістський текст є продуктом, який створюють спільно автор і читач у певному контексті, тому він є семантичним місцем, у якому значення згенероване через процес їхньої взаємодії. Після цього припущення природно виникне запитання щодо його сенсу. Здається, що саме мова в дискурсі має для нього значення. Але, якщо розглянути це питання докладніше, можна констатувати, що автор, а не мова контролює створення сенсу у тексті. Ба більше, читач зрештою розпізнає значення, і немає жодних гарантій того, що сенс у свідомості автора цілком правильно розшифрований у свідомості читача. Поширеним явищем є те, що значення буде розбіжним, навіть може відхилитися від початкового значення. Таким чином, цілком логічно, що зміст дискурсу є динамічним процесом взаємодії між автором і читачем. Завдання автора під час написання тексту полягає лише в тому, щоб виправдати очікування читачів. Цей характер є ознакою співпраці у текстотворенні. Виходячи з думки, що сенс генерує і автор, і читач, взаємодія стає важливим фактором в аналізі та перспективності тексту¹.

Іншим вагомим елементом у розгляді цієї моделі взаємодії є те, що і автор, і читач не є ізольованими людьми. Навпаки, вони живуть у певному конкретному чи зовсім різних фрагментах дійсності, які відображені в повідомленні² (вважаємо доцільним для цього використовувати термін «контекст», щоб посилатися на ситуації

¹ Hoey, M. (2001), *Textual interaction: an introduction to written discourse analysis*, Routledge, London; New York, pp. 57.

² Чепелева, Н. (2015), *Текст і читач*. Вид-во ЖДУ ім. І. Франка, Житомир, с. 29.

читача та автора), до яких включені численні та складні чинники, як-от соціальна структура, спрямування журналіста та інші.

Важливо з'ясувати, як значення втілюється через лексико-граматичні засоби у медіатексті. Це питання передбачає обговорення автономного та еволюційного погляду на мову, де, згідно з першим, мова є вродженою в людському розумі і на неї не може впливати середовище, тоді як, згідно з останнім, мова, як і будь-який інший вид діяльності у світі, має еволюційні особливості, тому її характер великою мірою формується контекстом. Ці два підходи є різними перспективами для дослідження мови: один зсередини, а інший ззовні. Займаючись стилістикою, ми стикаємося з конкретними дискурсивними матеріалами, і дуже часто автор перебуває в іншому періоді часу чи в іншому місці. Таким чином, у нашій моделі є чотири чинники: контекст автора, контекст читача, мовні засоби та значення тексту. Дотримуючись цього припущення, варто розглянути останній фактор моделі: як сенс тексту генерується у свідомості читача.

Оскільки, як ми вже зазначали вище, автор створює текст, його зміст буде здатний відтворити читач. Але цей процес відтворення, або ж реплікації, є динамічним; сенс став невід'ємною частиною читацького розуміння цього тексту. У свідомості читача також буде створено «новий» текст. Учений Л. Лю (L. Liu) називає це явище «генерованим текстом» і використовує слово «ТХЕТ» для позначення такого типу текстів. Це наочно проілюструє конкретний приклад, який він наводить у своєму дослідженні: «Зараз батьки в Китаї люблять просити своїх маленьких дітей декламувати вірші (династії Тан) або прозу (династії Сун). Незважаючи на те, що дитина може швидко декламувати вірші, вони насправді не знають значення вірша, або, кажучи точніше, вірш не може створити чіткого “txet” в їхній свідомості. Причина проста: вони на різних станціях і в різний час»³.

Дослідник Ігор Юдкін-Ріпун описує це так: «Створені рефлексією уявні абстракції, до яких відсилає інтерпретований текст, постають як похідний “інший текст”, з яким повинен порівнюватися первинний текст, щоб дійти висновків щодо прихованого змісту... Виникає текст-сателіт, що складається з часткових заперечень вихідних висловлювань, постаючи як альтернативний текст, протиставлений первинному... Нарешті, в діапазоні похідних текстів-сателітів, створених герменевтичною інтерпретацією, повинна досягатися гранична міра абстракції, і її подає метатекст як гранична межа текстової деривації»⁴. Таке твердження поділяють й інші науковці: «У межах текстознавства було розроблено й теорію семантичних структур, релевантну саме для аналізу текстів масмедіа. В. Різун, кажучи про текст як продукт і результат мовленнєвої діяльності, зазначає, що під час аналізу тексту варто брати до уваги і позицію мовця (автора), і адресата (реципієнта). Дослідник пропонує виділяти два типи текстових структур... і називає авторську та рецептивну структуру варіантними»⁵.

³ Liu, L. (2011), «On the Interactivity of Stylistic Analysis». URL: https://www.researchgate.net/publication/277819317_On_the_Interactivity_of_Stylistic_Analysis (дата звернення 26.10.2023).

⁴ Юдкін-Ріпун, І. (2020), *Феноменологія культури як методологія інтерпретації*, Ін-т культурології НАМ України, К., с. 102–103; с. 116.

⁵ Назаренко, О., Лазаренко, С. (2019), *Стилістичний та комунікативний аспект сучасного українського газетного тексту*. *LINGUA MONTENEGRINA časopis za jezikoslovna, književna i kulturna pitanja LINGUA MONTENEGRINA the magazine of linguistic, literary and cultural issues* God. XII, sv. 2, br. 24, 143.

Особливості, які включають лексико-граматику, структуру дискурсу та інші характеристики, пов'язані з дискурсом. Функції встановлять своєрідний зв'язок і з текстом, і з текстовим набором, і, отже, будь-яке вмотивоване їх виокремлення демонструватиме стилістичне значення. Однак стилістичне значення тісно пов'язане з контекстами автора та читача, оскільки вони становлять смисловий потенціал для тексту.

У процесі читання медіатексту можуть бути використані різні рівні роботи з матеріалом. На першому рівні характеристикою розуміння є процес відтворення смислу тексту. Його можна тлумачити як інформаційне утворення, що не містить слів, але яке можна розвинути у низку синонімічних текстів. Розуміння варто розглядати як процес, що характеризується згортанням інформації, перекладом її на внутрішню мову реципієнта – мову смислу. Завдяки цьому можна фіксувати зміст тексту у вигляді узагальненої смислової схеми⁶. Як наслідок, відтворюється смислова структура вихідного повідомлення, що є основною метою розуміння на значеннєвому рівні. Основними механізмами цього процесу є когнітивні операції розуміння, передусім структурування та переструктурування текстової інформації, її стиснення та семантичне зважування.

Як слушно зауважує Марина Нетреба: «Публіцист прагне впливати на уявлення читача, на його почуття. Щоб досягти цієї мети, він звертається до образного віддзеркалення світу, до яскравого опису подій, поведінки людей, обставин, думок зображуваних осіб»⁷. Однак, як показують дослідження, розуміння доволі рідко відновлює саме той смисл, який автор закладає у свій текст. Це відбувається передусім тому, що будь-який текст має потенційну множину смислів, яка зумовлена контекстуальним багатством вихідного повідомлення, тобто наявністю великої кількості смислових шарів, кожний з яких відсилає реципієнта до відповідного контексту. Тому завдання реципієнта – віднайти ті смислові моменти, які й дають змогу їй відтворити його концепт. Однак не лише сам текст є повідомленням, предметом комунікації між його автором та спостерігачем. Самі події, подані у тексті, осмислюються як повідомлення, як комунікація серед множинності суб'єктів дії, які опосередковують зображення, подання подій як інше буття тексту, того змісту, до якого він відсилає. «В такому разі текст не є лише знаряддям комунікації, він постає як комунікація, сповіщення про комунікацію як взаємодію між суб'єктами дії»⁸. Причому справа ускладнюється тим, що контекстуальні системи автора і реципієнта можуть не збігатися або ж перетинатися лише частково. Це може призвести до домислювання певного змісту, якого немає у тексті.

Більш поширеною є інша ситуація, яка передбачає частковий збіг контекстуальних систем учасників комунікативного процесу, що дає змогу реципієнтові будувати власний текст, який базується на смисловій основі вихідного повідомлення, але доповнює її власним осмисленням. У цьому випадку йдеться про інше розуміння – не про процес, який відтворює сенс тексту, його смислову структуру, а про його осмислення, що проявляється у зіткненні смислів автора та реципієнта. Це породжує

⁶ Чепелева, Н. (2015), *Текст і читач*, Вид-во ЖДУ ім. І. Франка, Житомир, 2015, с. 53-55.

⁷ Нетреба, М. (2015), «Стилістичні особливості публіцистичних текстів», *Аспекти медійного розвитку*, с. 7.

⁸ Юджін-Ріпун, І. (2020), *Феноменологія культури як методологія інтерпретації*, Ін-т культурології НАМ України, К., с. 321–332.

синтез нового смислу – когнітивні операції, що включають макрооперації семантичного орієнтування у змісті тексту, структурування та переструктурування текстової інформації, згортання та розгортання смислів Отже, виділяють такі операції розуміння: структурування та переструктурування текстової інформації, смислове групування матеріалу, його стиснення (згортання), розгортання змісту (наприклад, при його відтворенні). Мета операції структурування – побудова зовнішньої структури тексту, що включає виділення окремих його елементів, які містять закінчену думку, і встановлення між ними смислових зв'язків⁹. Таким чином, саме трактування має визначальне значення, адже будь-які засоби комунікації є в цій оптиці не готовими інструментами з незмінним значенням, а лише потенціалами з певними сенсами.

Потреби сучасного інформаційного простору спонукають до впровадження елементів інтерактивної стилістики, спрямованої на здійснення ефективної комунікації, вибудовування оптимальної комунікативної стратегії та взаємодії зі співрозмовником. У зв'язку зі збільшенням жанрового репертуару, спричиненого появою нових мовних жанрів, розширено структуру стилістики через виокремлення таких нових її різновидів¹⁰ (когнітивна, комунікативна, прагматична, креативна та інші). У стилістиці посилено увагу дослідників до мовної особистості автора та його ідіостилу в комунікативно-діяльнісному аспекті. Усі чинники створили передумови до появи нової галузі – інтерактивної стилістики.

У західних та американських наукових колах галузь інтерактивної стилістики розглядають у контексті аналізу мовленнєвих впливів під час вивчення іноземної мови, лише поодинокі дослідження присвячені цій темі у світлі міжкультурної комунікації чи медіа. В Україні цій темі не надано жодної уваги, лише розвідка Наталії Непийводи¹¹ акцентує на необхідності вивчення проблеми. На важливості утворення нової галузі, а потім дисципліни, наголошує Анжела Попович, зазначаючи: «Актуальним є впровадження елементів інтерактивної стилістики як засобу реалізації мовної комунікації, посилення уваги до мовної особистості автора та його ідіолекту»¹².

На наш погляд, інтерактивну стилістику варто розглядати як галузь, в основі якої лежить власний прагматичний потенціал тексту в контексті сучасної методології гуманітарних наук. Дисципліна отримує нову функцію: спостерігати та інтерпретаційно пояснювати, по-перше, значення взаємодій між агентами (автором та реципієнтом) у спілкуванні, опосередкованому медіатекстом, і, по-друге, дослідити ефект, який спричинює ця взаємодія. У центрі інтерактивної стилістики перебуває автор (журналіст), який через текст обговорює зміст взаємодій щодо власних інтересів, а також культурні, соціальні та історичні конвенції. На думку Анни Баранецької, автор вкладає у свій твір відповідний задум, ідею, які й мають розпізнати реципієнти. Залежно від поставленої перед собою мети він так розбудовує свій матеріал,

⁹ Чепелева, Н. (2015), *Текст і читач*, Вид-во ЖДУ ім. І. Франка, Житомир, с. 53–55.

¹⁰ Попович, А. С. (2018), *Методична система навчання стилістики майбутніх учителів української мови і літератури*, Автореферат докторської дисертації (укр. мова), Київський університет імені Бориса Грінченка, Київ, с. 2.

¹¹ Непийводи, Н. Ф. (2003), «Інтерактивна стилістика», *Стиль і текст*, № 4, с. 6–18.

¹² Попович, А. С. (2018), *Методична система навчання стилістики майбутніх учителів української мови і літератури*, Автореферат докторської дисертації (укр. мова), Київський університет імені Бориса Грінченка, Київ, с. 16.

використовуючи в ньому відповідні засоби, способи та методи його організації¹³. Значення вживаних висловів і загальний зміст такої співпраці виникає в контексті комунікаційних подій, на основі сприйняття суб'єктів спілкування з навколишньою дійсністю через засвоєння нової інформації.

У цьому контексті варто розглянути поняття комунікативної компетенції. Це демонстрована сфера успішної комунікативної діяльності на основі засвоєних цінностей і стратегій мовного спілкування, що підкріплюються навичками і вміннями, яку варто сприймати як необхідну диспозицію людини загалом. Тому предметом сучасної стилістики взаємодії є вивчення способів створення адекватних і впливових медіатекстів, оскільки це стає основою для аналізу поведінки під час діалогу авторів медійних текстів та їхніх адресатів, а також зв'язки, що зумовлені контекстом їхньої співпраці у межах розуміння тексту; спостереження та інтерпретація значення взаємодії учасників, а також ефект, який вона має.

Сам ефект зароджується в участі та взаємодії акторів (тобто не в односторонній дії активного мовця на пасивного адресата, як традиційно відбувається у стилі відбору, орієнтованого лише на творця промови), в комунікації немає пасивного актора, тому що навіть реципієнт повинен безперервно інтерпретувати написане, щоб мати можливість адекватно реагувати. У цьому суть об'єкта дослідження інтерактивної стилістики.

В інтерактивній стилістиці відображене розуміння стилю як способу, водночас більш суттєво акцентовано на ньому як на прояві особистості. Як зазначає проф. Марія Яцимірська, за журналістським матеріалом «стоїть мовна особистість журналіста, його світосприйняття, інтелектуальний рівень, когнітивна здатність. Для медіатексту і тексту взагалі характерні логічна закінченість висловлювань, комунікативний намір та прагматична установка. Отже, медіатекст передусім передбачає присутність журналіста як творця»¹⁴. Таким чином, однією з центральних концепцій інтерактивного стилю стає стилістична якість тексту на основі його процесуальності. Це проявляється у двох формах: продуктивній, яка реалізується у процесі творення тексту (його результатом є текст), і рецептивній – інтерпретаційній, яка опирається на сприймання та інтерпретацію тексту. Тому стилістична якість існує на перетині продуктивного та інтерпретаційного процесу, що реалізується через активізацію стилю.

Стиль варто розглядати як індивідуалізований спосіб взаємодії, який стає якісно дійсним у певному комунікаційному акті. Процес співпраці виступає як взаємне стимулювання, а також взаємовплив людей і спілкування – як передача інформації та смислів у соціальній поведінці та соціальних відносинах людей. Спілкування та взаємодія внутрішньо пов'язані, що зумовлено самою природою учасників та їхньою діяльністю. Основною одиницею вербальної взаємодії є акт спілкування, опосередкований через текст, зокрема й медіатекст.

¹³ Баранецька, А. Д. (2018), «Журналістський текст як стратегічна комунікація», *Мова. Суспільство. Журналістика: матеріали XXIV міжнародної науково-практичної конференції з проблем функціонування і розвитку української мови (Київ, 2 листопада 2018 р.)*, Інститут журналістики, К., с. 5

¹⁴ Яцимірська, М. Г., Драган, Н. В. (2007), «Медіатекст як продукт журналістської творчості (психологічний аналіз логічного сприйняття та емоцій)», *Вісник Львівського університету. Серія Журналістика*, вип. 30, с. 268.

Спосіб наукового відображення відповідає зазначеному базовому типу інформації та частковому типу стилістичних якостей. Як зазначає дослідник Дж. Сімпсон: «Займатися стилістикою означає досліджувати мову і, точніше, досліджувати творчість у використанні мови. Таким чином, виконання стилістики збагачує наш спосіб мислення про мову»¹⁵. Стилiстика – це лiнгвiстична дисциплiна, яка вiдповiдає на кiлька основних запитань: 1) Наскiльки рiзноманiтно особи комунiкують? 2) Якими засобами реалiзується ця змiнна комунiкацiя? 3) Яке значення розумiння цiєї змiнної? 4) З якої причини цей процес вiдбувається? Отож, стилiстичне вiдображення такого симбiозу має описовий (вiдповiдi на запитання 1 i 2), оцiнний (вiдповiдь на запитання 3) та пояснювальний (вiдповiдь на запитання 4) вимiри. Вiдповiдi на поставленi запитання можна знайти в окремих стилiстичних пiддисциплiнах: мовознавчiй, паралiнгвiстичнiй, прагматистичнiй, текстостилiстичнiй та iнших, якi разом утворюють теоретично-стилiстичну основу для нових дослiджень.

Коротко визначимо предмет їх дослідження:

- лiнгвостилiстика вiдображає мiнливiсть власних мовних засобiв та їх стилiстичне значення. На основi iндивiдуальних мовних рiвнiв розглядає лексичну стилiстику, морфостилiстику та синтаксичну стилiстику;
- прагматистика дослiджує стилiстичний результат мiнливостi цiлей, намирiв, функцiй комунiкацiї, комунiкацiйних установок i стратегiй, а також ефектiв комунiкацiї;
- психостилiстика аналізує, як стилiстична якiсть тексту вiдображає психiчну iдентичнiсть, а також те, як розумовi процеси автора та реципiєнта вiдображенi у створеннi та сприйняттi тексту¹⁶;
- стилiстика тексту визначає, як у тексті реалiзуються змiстовi поняття, способи розширення теми, процеси зв'язностi та зв'язностi тексту, а також питання жанрiв та мiжтекстуальних зв'язкiв;
- практична стилiстика орієнтована на практичну стилiзацiю тексту у рiзних сферах спiлкування. Її також можна трактувати як творче письмо, що має двокомпонентний характер: «як формувальна дiяльнiсть, у якiй автор оригiнально пiдпорядковується процесу письма, та як наукова галузь, яка займається теоретичними аспектами створення тексту та власною дидактикою»¹⁷;
- використання прикладної стилiстики полягає у використаннi стилiстичних знань у конкретнiй системi, наприклад, у медiа як журналістська, або медiйна, стилiстика.

Знання з iнших дисциплiн є хорошою пiдтримкою для профiлювання iнтерактивної стилiстики, оскiльки у процесi роботи з комунiкацiями може бути дослiджений вплив вiдносин автора та читача на стилiстичнi якостi тексту, їх можливу перспективу та варіативнiсть. Для створення iнтерактивного формату (у симетричному та асиметричному планi) потрiбно враховувати взаємну активнiсть обох сторiн, позначену заданими умовами матерiалу (креативними чи приймальними). Таким спо-

¹⁵ Sorlin, S. (2014), «The 'indisciplinarity' of stylistics», *Topics in linguistics, Sciendo*, p. 10.

¹⁶ Bohunická, A. (2018), «Dialogic competence as a stylistic category», *Journal of Linguistics*, vol. 69, no 1, pp. 105.

¹⁷ Slančová, D. (2019), «Sociostylistics as a part of interactive stylistics – getting back and perspectives», *Jazykovedný časopis (Journal of Linguistics)*, vol. 70, no 3, pp. 614.

собом можна прагнути до оптимальної стилістичної інтерпретації медіатекстів в оптиці інтерактивної стилістики.

5. Результати дослідження.

На наш погляд, наука про соціальні комунікації потребує виокремлення нової галузі, яку ми визначили як інтерактивна стилістика. Це зумовлено тим, що всі розглянуті у статті компоненти і поняття потрактовані на різних рівнях як складні утворення, які перебувають постійній взаємодії. Якість, розуміння і впізнаваність значень тексту є вираженням стилістичної кооперації, що також означає симбіоз окремих видів стилістичної інформації. Учасники комунікативного процесу через медіатекст взаємодіють, оскільки лише в їх співпраці будуть створені й зrealізовані стилістичні якості тексту. Зрештою, окремі стилістичні піддисципліни також об'єднуються, створюючи складну міждисциплінарну галузь – інтерактивну стилістику.

6. Висновки.

Метою статті було описати передумови виникнення та перспективи розвитку інтерактивної стилістики, а також визначити її місце у сучасній українській науці про комунікацію. В усьому світі посилюється міждисциплінарний характер стилістики як лінгвістичної дисципліни – вона йде набагато далі від риторики, структуралізму та функціоналізму і включає критичний, когнітивний, прагматичний, мультимедійний підходи.

Інтерактивна стилістика, яку ми розуміємо як науку про лінгвістичну взаємодію і впливовість медіатексту, намагаючись відповісти на постульовані питання, приймає і обробляє знання, яких досягли інші лінгвістичні та нелінгвістичні дисципліни, і водночас надає їм нового смислу та засвоєння знань, яких вона досягла через власні процедури та методи.

У сучасному українському журналістикознавстві вивчення інтерактивної стилістики набуває значного потенціалу. Вона профілює себе в контексті міждисциплінарності та має на меті дослідити інтерактивність, інтерпретативність, а також інтертекстуальність у конкретних медійних текстах чи міждискурному діалозі. Інтерактивна стилістика здатна задовольнити потреби комунікантів як корисне джерело інструкцій щодо способів взаємодії суб'єктів спілкування і має шанс досягти успіху і на внутрішньому, і на міжнародному науковому рівні. Завдяки своїй науковій перспективі застосування зазначеної вище методології вона гармонійно інтегрується серед тенденційних лінгвістичних та ширших суспільствознавчих та гуманітарних дисциплін в українських наукових дослідженнях чи в міжнародному контексті.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

1. Bohunická, A. (2018), «Dialogic competence as a stylistic category», *Journal of Linguistics*, vol. 69, no 1, pp. 101–110.
2. Hoey, M. (2001), *Textual interaction: an introduction to written discourse analysis*, London; New York: Routledge, 224 p.
3. Liu, L. (2011), «On the Interactivity of Stylistic Analysis», URL: https://www.researchgate.net/publication/277819317_On_the_Interactivity_of_Stylistic_Analysis (дата звернення 26.10.2023).
4. Slančová, D. (2019), «Sociostylistics as a part of interactive stylistics – getting back and perspectives», *Jazykovedný časopis (Journal of Linguistics)*, vol. 70, no 3, pp. 607–625.

5. Sorlin, S. (2014), «The ‘indisciplinarity’ of stylistics», *Topics in linguistics. Sciendo*, pp. 9–15.
6. Баранецька, А. Д. (2018), «Журналістський текст як стратегічна комунікація», *Мова. Суспільство. Журналістика: матеріали XXIV міжнародної науково-практичної конференції з проблем функціонування і розвитку української мови (Київ, 2 листопада 2018 р.)*, Інститут журналістики, К., с. 5–7.
7. Назаренко, О., Лазаренко, С. (2019), «Стилістичний та комунікативний аспект сучасного українського газетного тексту», *LINGUA MONTENEGRINA časopis za jezikoslovna, književna i kulturna pitanja LINGUA MONTENEGRINA the magazine of linguistic, literary and cultural issues* God. XII, sv. 2, br. 24, pp. 141–152.
8. Непийвода, Н. Ф. (2003), «Інтерактивна стилістика», *Стиль і текст*, № 4, с. 6–18.
9. Нетреба, М. (2015), «Стилістичні особливості публіцистичних текстів». *Аспекти медійного розвитку*, с. 6–10.
10. Попович, А. С. (2018), *Методична система навчання стилістики майбутніх учителів української мови і літератури*, Автореферат докторської дисертації (україномова), Київський університет імені Бориса Грінченка, Київ, 45 с.
11. Чепелева, Н. (2015), *Текст і читач*. Вид-во ЖДУ ім. І. Франка, Житомир, 124 с.
12. Юдкін-Ріпун, І. (2020), *Феноменологія культури як методологія інтерпретації*, Ін-т культурології НАМ України, К., 352 с.
13. Яцимирська, М. Г., Драган Н. В. (2007), «Медіатекст як продукт журналістської творчості (психологічний аналіз логічного сприйняття та емоцій)», *Вісник Львівського університету, Серія Журналістика*, вип. 30, с. 267–276.

REFERENCES

1. Bohunická, A. (2018), «Dialogic competence as a stylistic category», *Journal of Linguistics*, vol. 69, no 1, pp. 101–110.
2. Hoey, M. (2001), *Textual interaction: an introduction to written discourse analysis*, London; New York: Routledge, 224 p.
3. Liu, L. (2011), «On the Interactivity of Stylistic Analysis», URL: https://www.researchgate.net/publication/277819317_On_the_Interactivity_of_Stylistic_Analysis (accessed 27 October 2023).
4. Slančová, D. (2019), «Sociostylistics as a part of interactive stylistics – getting back and perspectives», *Jazykovedný časopis (Journal of Linguistics)*, vol. 70, no 3, pp. 607–625.
5. Sorlin, S. (2014), «The ‘indisciplinarity’ of stylistics», *Topics in linguistics. Sciendo*, pp. 9–15.
6. Baranetska, A. (2018), «Journalistic text as strategic communication», *Language. Society. Journalism*, pp. 5–7.
7. Nazarenko, O. & Lazarenko, S. (2019), «Stylistic and communicative aspect of modern ukrainian text», *LINGUA MONTENEGRINA časopis za jezikoslovna, književna i kulturna pitanja LINGUA MONTENEGRINA the magazine of linguistic, literary and cultural issues* God. XII, sv. 2, br. 24, pp.141–152.
8. Nepyjvoda, N. (2003), «Interactive stylistics», *Style and text*, № 4, pp. 6–18.
9. Netreba, M. (2015), «The stylistic features of publicistic texts», *Aspects of media development*, pp. 6–10.

10. Popovych, A. S. (2018), *Methodical system of teaching Stylistics for future Ukrainian language and literature teachers*, Abstract of the D.Sc. diss (Ukrainian language). Bohrysh Grinchenko Kyiv University, Kyiv, 45 p.
11. Chepeeva, N. (2015), *Text and reader*, Zhytomyr, 124 p.
12. Yudkin-Ripun, I. (2020), *Phenomenology of culture as a methodology of interpretation*, K., 352 p.
13. Yatsymirska, M., Dragan, N. (2007), «Media text as a result of journalistic creativity (psycholinguistic analysis of logical perception and emotion)», *Visnyk of the Lviv University. Series Journalism*, issue 30, pp. 267–276.

INTERACTIVE STYLES: PERSPECTIVES OF EMERGENCE, ESTABLISHMENT AND DEVELOPMENT

Natalia Bilovska

*Ivan Franko National University of Lviv,
Generala Chuprynky Str. 49, 79044, Lviv, Ukraine
e-mail: Nataliya.Bilovska@lnu.edu.ua
<https://orcid.org/0000-0002-6902-1534>*

Stylistics can be considered as a field of study that crosses text theory, linguistics, and journalism. Although different schools create different approaches to stylistics, each stylistic approach will include in its paradigm some basic factors, such as the reader and the author. This article shows how these factors interact with each other and, ultimately, create the basis for the emergence of a new field in Ukrainian journalism – interactive stylistics.

The study is devoted to interactive stylistics, which is considering as a field based on the text's own pragmatic potential in the context of modern humanities methodology. This discipline acquires a new function: to observe and interpretively explain, firstly, the meaning of interactions between agents (author and recipient) in communication, mediated by the media text, and, secondly, the effect that this interaction brings. At the center of interactive stylistics is the author (journalist), who through the text discusses the content of interactions in relation to his own interests, as well as cultural, social and historical contracts with the reader. The meaning of the expressions used and the general meaning of such interactions arises in the context of communication events, based on the perception of the subjects of communication with the surrounding reality through the assimilation and adequate interpretation of new information.

In modern Ukrainian science of communication, the study of interactive stylistics acquires significant potential. It profiles itself in the context of interdisciplinarity and aims to explore interactivity, interpretability, as well as intertextuality (in specific media texts or interdiscourse dialogue). Interactive stylistics is able to meet the needs of communicators as a useful source of instructions on how communication subjects interact and has a chance to achieve success both at the domestic and international scientific level. Due to its scientific perspective of applying the above-mentioned methodology, it is harmoniously integrated among the tendentious linguistic and broader social science and humanitarian disciplines in Ukrainian scientific research or in the wider international context.

Keywords: interactive stylistics; stylistics; reverse communication; style; interactivity; media text.